

LA SENYERA FEDERAL

Porta-veu de la Joventut Republicana Federal

Any II	REDACCIÓ: August, 14, baixos ADMINISTRACIÓ: Plassa Olózaga, 10, ent. No responem dels articles firmats.	Tarragona 17 Maig de 1908	Preus de subscripció Catalunya y Nacions ibèriques, trimestre. 1'50 pts. Estranger..... 2'00 »	Nom. 33
--------	---	---------------------------	--	---------

LA EDUCACIÓ LÁICA

Escola de 1.ª Ensenyansa

Robledo, 4 baixos

Ensenyansa científica y racional. Clases especials de repás, reforma de lletra y preparació pera la 2.ª ensenyansa.

S'admeten recomenats y externs

Notes setmanals

Feina a fer

N'hi ha una de trascendentalíssima en la vida del nostre poble, y per ella, pera realitzar-la ab l'èxit que les circumstancies imposen es precis que s'acoblín tots els homes, es necessari que tots, absolutament tots els qui tenen un alt sentiment de la propia dignitat uneixin els seus esforços pera portarla a felís terme.

Ja haurá comprés tothom que volém referirnos a la derogació de la vigent llei de Jurisdiccions y al enderrocament del projecte de llei de represió del terrorisme.

Ni una ni altre tenen raó d'esser en nostres dies ni en nostre poble.

Contra Catalunya's dictá la primera y contra Catalunya y contra Espanya entera tracta de introduirse la segona.

Si aquella es espessa muralla entre el pensament humá y determinades institucions mes o menys arcaiques, aquesta es grillet, es dogal, es exil contra tot y contra tots, posat en mans de agents que les mes de les vegades solen distingirse per lluir ineptitud en els serveis qui se'ls confien.

Y si aixó es la nova llei, si ab la seva promulgació no ha de haverhi pau ni tranquil·litat en el si de les families, si per la sola sospita d'un policia poden ésser exilats els homes que sentin en son cor la mes petita guspira de llibertat, será precis demostrar la necessitat de combatrela a sang y foc com se sol dir? Será precis aconsellar a ningú devant l'imminencia del perill els medis encaminats a ferla caurer en el barranc del oblit?

Nosaltres creiem que nó. Nosaltres estèm fermament, intimament convenuts de que les paraules santes, els màgics mots de llibertat, democracia y autonomia que roden per totes les boques també s'hostatjen en la gran majoria dels cors.

Y com no, si la llibertat es la base del benestar individual que's reflecta, com en un gran mirall, en la cosa pública, en la vida ciutadana?

Avui que les oposicions s'han juntat totes per impedir que'l projecte prosperi se negará el poble a contribuir an aquesta conjunció de forces que indefectiblement han de donarli el triomf?

Quan la premsa tota emprén enérgica campanya contra la mal nomenada llei de represió del terrorisme, ha d'es-

ser el poble, han d'esser els ciutadans els qui ab crudel indiferencia mirin, creuats de brassos, com tracten de imposarloshi el nou sambenito de incivils?

No, y mil vegades no.

El poble sabrá demostrar un cop més que no en vá s'acut al seu patriotisme, al seu amor per la ciutadania amensada y unit com un sol home farà entendre als superviosos, als qui's creuen tenirlo sota peu, que perque una cosa sia feta precisa la seva aquiescencia, la seva conformitat, y que, lluny d'aixó, el projecte de represió del terrorisme no sols no el té al seu costat sino que el té enfront disposat a cremarhi en contra fins l'últim cartutxo.

Del Mestre

La Autonomia

V

No comprendo, francamente, por qué clase de milagros puede la nación adquirir el derecho de corregir el de las provincias cuando de las provincias haya recibido el poder que tiene. Podrá reconocérsele el que crea que Dios es la fuente de toda autoridad y la conquista origen de derecho; no el que, como yo, crea en la humanidad del derecho y del poder público.

Si, por otra parte, el hecho prevalece sobre el derecho y la nación debe seguir árbitra de la suerte de las provincias y de los pueblos, sólo porque lo es hace tiempo, ¿con qué vamos á legitimar esa serie de revoluciones que vienen hace más de medio siglo ensangrentando el suelo de la patria? ¿Con qué título atrevernos á reivindicar contra la soberanía de la nación la autonomía del individuo, hasta el punto de negar al Estado el derecho de regular el ejercicio de las libertades del pensamiento y la conciencia, hasta el punto de exigirle que se limite á reconocernos, y no se permita otorgarnos, tan preciosos derechos? ¿Por qué, sobre todo, llamarnos federales? Deberíamos haber aceptado el modesto nombre de descentralizadores, formar en las filas del partido progresista y no agitar ni perturbar el país con ideas que, como todas las nuevas, no podían menos de traerle complicaciones y desastres.

Si la nación tiene derecho á determinar las atribuciones de las provincias y los pueblos, la tiene indudablemente lo mismo á reducir las que á ensancharlas. Afirmamos con reconocerlo la bondad y la legitimidad del actual régimen, que sin cesar las altera, y hoy no permite á los pueblos abrir una fuente sin la venia del Estado, y mañana les abandona las obras públicas; hoy declara de libre elección los ayuntamientos y mañana hace nombrar los alcaldes por la Corona. ¿Y para esto hemos creado un partido y alborotado á España? Desde el poder, dicen ilusos ó mentidos generales, armaremos de tal modo á los pueblos y á las provincias, y les daremos

tales garantías, que estén al abrigo de reacciones insensatas. Mas si se reconoce en la nación autoridad propia sobre los demás grupos, ¿por qué hacérsela ilusoria? ¿por qué atarla de pies y manos para que no la ejerza?

Las provincias Vascongadas racionan algo mejor que esos débiles federales. Comprenden que si confiesan tener sus fueros al Estado, conceden al Estado el derecho de quitárselos, y sostienen siempre que se los deben á sí mismas.

«Nuestros usos y costumbres, dicen, se pierden en la noche de los tiempos: los establecieron nuestros padres por su propia voluntad, y los sellaron con sangre. Bajo la condición de que los jugarán y guardarán, consentimos en prestar homenaje á los reyes. Los declararon los reyes en sus cartas, no los otorgaron». Fuertes con esta afirmación, los defendieron ayer, y se creen hoy con derecho á reivindicarlos por las armas.

F. PÍ Y MARGALL.

Federalisme

y Societarisme

Conferencia íntegra donada en el Centre Federal pel nostre estimat col·laborador y correligionari En J. Jové, la nit del 3 del mes corrent.

(Acabament)

Mirém ara si'l federalisme se relaciona en quelcóm ab la federació obrera.

No solzament les considera necessaries les comunitats obreres el federalisme, sino que les apoia ab tot lo que les seves forces li permeten, puig considera, com ja he dit moltes vegades, que de la classe trevalladora ha d'esdevenir tota font de riquesa y prosperitat, y ho demostra, subjectant als interessos generals el conreu de la mare terra; desterrant aixís l'acapament de terrenys hipotecats que no mes ne treuen profit els grans capitalistes, condemnant a la miseria a mils de trevalladors sense fortuna, que no tenen altre recurs que la emigració, que buscar nous terrenys ont els hi donguin un tros per conrreuar, deixant al seu ingrát poble que l'ha vist naixer mort de miseria, per culpa dels mals cacics que'l han corsecat xupantli tota la sang. A fi, doncs, d'evitarho y perque puguin viure aquests obrers, constituïts en comunitat l'Estat els hi dona que cultivin totes les terres que están al seu domini, recullin ells els fruits que hi sembrin y no havent de pagar més que una petita contribució.

Pel mateix objecte queden en poder de l'Estat les terres que'ls seus propietaris les deixin de cultivar durant cinc anys, vegentse tots aquests terrenys, al poc temps, rublerts de salut y vida, plens d'alegria per la feconda florida que trevallant ab amor, han fet germinar els fills d'aquella Naturalesa tota bondat per ells.

Per facilitar el cultiu d'aqueixos terrenys a les esmentades comunitats, estableix crèdits agrícoles que'ls hi adelanten el capital, del que pot ser no podrien disposar.

Y no sols aquí's detura l'amor del federalisme per les associacions obreres, sino que'ls hi dona preferencia per empendrer totes les obres de caràcter públic que s'hagin de portar a cap y perque no trobin destorbs en lo que sempre tenen de lluitar o sigui el capital, estableix també bancs públics ont tenen crèdit obert.

Se pot desitjar, comparat ab els temps actuals, res mes altruista? Se vol anar a buscar un sistema que vetlli mes pel floreixement del poble y al ensemps de la classe trevalladora? Hi ha altre classe de govern, que's pugui posar en practica, que tingui mes punts de comunicació ab el societarisme obrer, deixantlos en la mes complerta autonomia del seus actes, puig la vida d'aquest régimen está en la varietat y la varietat es efecte de la llibertat, haventhi dintre d'una unió compacta infinitat de tendencies a quina mes variada y convivint totes en la mes perfecta armonial?

Jo crec que no.

Y com hi ha de ser si es el mateix poble qui s'ho administra, si es la Naturalesa la que ha dictat aqueixa idea? Y la Naturalesa es, ha estat y será sempre la mateixa per mes que s'esforsin uns y altres en volguerla enmotllar ab una igualtat rígida, que no pot ser, perque si de moment sembla que s'hi enmotlla després resorgeix en colors mes vius, si hi cab, la gran varietat d'ella dintre'l conjunt que la fa forta.

No's descuida tampoc de procurarli el descans a que te dret, y tenintho en compte adopta de moment la jornada de vuit hores, no sols pels trevalladors que l'Estat empleja sino que també la fa extensiva als terrenys que cultiven les comunitats y als trevalladors de les mines y aixó de moment, l'iniciativa, no queda mai tancada; dintre'l federalisme hi cab tota classe de progrés.

Priva també, els treballs subterranis de les mines a les mares de familia y criatures menors de dotze anys, traientlos també de les fàbriques si no saben escriure, llegir y fer les quatre operacions fonamentals de l'Aritmética.

Y perque aixó no sigui una llei escrita y res més, no refia el vetllar pel seu estricte compliment als empleats del govern; que, com no's destorba gens, gairabe s'en cuiden y si ho fan superficialment; sino que nomena als que'n puguin treure profit, als que hi están interessats ja que'l be que fassin ha de recaure demunt d'ells; deix al lliure criteri dels treballadors el nomenar inspeccions de entre ells mateixos, protegintlos en tot y per tot.

No fiantse de lleis d'accidents del treball, que no's compleixen, l'Estat mateix s'encarrega d'indemnisar als obrers que quedin inutilitzats per causa del treball, y si'ls causa la mort l'indemnisació passa als hereus.

Utilisant tots els refinaments que s'han inventat s'imposa la creació d'escoles professionals ont poden els treballadors perfeccionar-se ampliament en llurs oficis o arts qu'exerceixin, ja que dites escoles estan encomenades a mestres que s'ho guanyen pel seu talent, estant ben recompensats per l'Estat, per que puguen exercir ab gust el seu càrrec.

Les qüestions entre l'obrer i el capital pren com a medi pera remeiarles, sométreles a jurats mixtes, es a dir, nomena una comissió d'obrers i un altre de capitalistes.

Pero, penso jo; fentse efectiu aquest sistema, fora possible suscitar-se gaires qüestions importants entre'l capital i'l treball? No estimaria mes de bon tros l'obrer les mancunitats protegides per l'Estat, no solzament protegides sino acentades pel mateix govern? No decauria l'imperi del capitalista sobre l'obrer?

Jo crec que sí; jo crec que si alguna qüestió se suscités fora de poca importancia, puig l'obrer s'obriria pas envers aquests nous horitzons que'l fan home, que li asseguren un bon lloc en l'apat de la vida.

Tot aixó no es sofisme, aixó es la realitat palpable, aixó no es cap impossible. En els temps actuals no som en majoria els obrers qu'estém disposats a admetre aquest cambi radical; pero poc costaria ferli comprendre que allí hi té la seva emancipació; no mes cal que s'implanti el règimen federalista i d'aixó pot ser no hi estém gaire lluny.

El despertar de la nostra Catalunya ens ho demostra. Qué busquem? Llibertat. Ont es la nostra llibertat? En el nostre programa.

Enhorabona que'ns presentin un programa mes ampli, mes humà, mes llibertari; nosaltres, jo crec que tots l'acceptariem ab gust; pero que no probin de eliminarlo; no perque jo cregui, y com jo m'atreveixo a dir tots vosaltres, que es lo tot, posantni un que al menys no l'iguali; perque llavors la recaiguda seria fatal. Allavors podríem dir ben alt que son una mentida tots aquests centres democràtics nacionalistes y nacionalistes republicans, que tenien el camí que'ls podia portar en bon lloc y pel seu menyspreu de no volguer un programa fet de fa catorze anys, per considerarlo vell, que no ho es de vell, que está en embrió, qu'encara ha de naixer; una cosa es vella quan se desgasta de tant ferla servir, no ho es el programa federal, ja que encara no s'ha marçit cap fulla d'aquest modest pensament.

Una mica allunyat del meu tema per aquesta petita digressió dels temps actuals, l'aniré seguint y acabaré passant per alt bastantes concessions que'l federalisme otorga al societarisme, fent ressaltar l'instrucció.

Prenent sempre per base el lliure albir dels ciutadans, en lo que respecta al seu desenvollop intel·lectual deix que esculleixi cada hù la religió que mes lligui ab el seu pensament, y a tal objecte practica l'ensenyansa làica.

L'Estat, atenent especialment a les escoles públiques, les subvenciona crescadament pera poder atendre a totes ses necessitats.

Ja sen poden formar una idea de lo que ha de ser, no mes dient que'ls quaranta milions de pessetes que limina del culte y clero les destina pera l'ensenyansa y obres públiques, essent obligatoria y franca l'instrucció primaria, de manera que a la cultura hi destina el lloc que's mereix; havent de procurar tots els pares de familia, baix pena de que quantinguin els fills per guanyarse la vida no'ls deixin treballar si no saben llegir, escriurer y fer comptes, de manera que preveient aixó n'hi hauria prou perque

ho complissin, haventhi després l'Estat que no deix de vetllar pel seu compliment ja que compren que l'instrucció es la que ha de portar un grau mes o menys gran de felicitat als pobles.

Estudiat superficialment el societarisme y el federalisme y desllindat a grans rasgos els punts de comunicació d'aquest ab la federació obrera, no crec poguer dubtar que cap treballador, veuria ab mals ulls que s'implantés el nostre sistema, ja qu'ell implantat tindríem un ambient apropiat per anar desentrotllant el nostre ideal y al mateix temps l'iniciativa y apoi de l'Estat.

Perque jo crec, que si tots volguessim que fos un fet el pensament de cada hù en un mateix període de temps, no n'implanteríem cap perque'ns destrassaríem els uns ab els altres sense arribarnos a entendre.

Es propi d'homes que pensin ab fer quelcom deixar part de la seva iniciativa propia per portarne a cap una que no sigui tan radical y l'accepti la generalitat, no perque fem causa comú ab ells hem de claudicar de nostres ideals; aixó mai.

Si veient que ajuntantnos tots podem pujar un esgraó en la relliscosa escala del progrés y'ns donen facilitat pera pujar després el nostre, ajudemlos, que després potser també trobarém qui'ns ajudarà a pujar el nostre ab l'intenció de pujarne ells un altre.

Com, si no hagués sigut desfentse de part de la seva iniciativa cada col·lectivitat, envers la conveniencia general de salvar a Catalunya, s'hauria fet aquet hermós moviment de Solidaritat? De cap manera; perque mal que pesi an alguns pocs catalans que potser no s'han volgut pendre la molestia de mirar el seu fons, aixó es el despertar d'un poble, es quelcom grandios que queda imprés en lletres d'or en els fulls de la historia patria.

Del nostre gest, del gest del poble radical, depen que no hi caigui una taca de tinta negra.

Y per mi en aquest moviment, al federalisme y al societarisme els hi pertoca una part molt important.

Sense desmeritar a cap partit dels que l'integren, crec qu'hauríem de ser els caps devaners.

He dit.

**

A l'acabar el Sr. Jové la seva conferencia, un espatec d'aplaudiments va esclatar en la sala ab els que's premiava la profitosa tasca del nostre amic. Tots els presents, amics y correligionaris del jove conferenciant, van felicitarlo calorosament. Junt el nostre estimat amic y col·laborador la nostra felicitació molt sincera a les moltes rebudes, puig son treball, com ja haurán pogut apreciar els nostres llegidors al publicarlo integre, es digne de tot elogi.

Nostre company Sr. Bru Ferrer, que presidia l'acte, després de felicitar al Sr. Jové y de donar les gracies a la concurrencia per la seva assistencia, anunciá un altra conferencia que properament donará el conegut socióleg Dr. En Diego Ruiz.

L'Esperanto

L'Esperanto, com ja se sab, es una llengua internacional auxiliar—no universal,—mercé a la quina poden entendre, a la primera vegada de veures, els homes de les diferents nacions del món. L'Esperanto reuneix totes les qualitats practiques d'una llengua internacional. Es facil—s'aprén en algunes setmanes—expressiva y no exigeix quasi aprenentatge la seva pronunciació.

Creixen considerablement cada dia'ls partidaris d'aquest nou idioma, les ventatges del qual no creiem que ningú desconegui. A Fransa, sobre tot, son cada dia mes nombrosos els esperantistes y més importants les societats per ells formades.

Pera difundir y fer coneixer aquesta llengua, els seus serveis y estructura, l'«Association des anciens élèves de l'Ecole Normale de la Seine» organisa fa poc, una conferencia que doná'l conegut esperantista monsieur Lluís de Beaufront, conferencia molt important, no sols pels merits y coneixements del conferenciant, sino també per la representació y valua de les persones que hi assistiren.

L'Esperanto té avui partidaris en totes les parts del món civilisat, constitueix un poderós medi de comunicació entre tots els homes, per apertades y diferents que siguin les terres ont habitin.

Es doncs una obra de progrés, de civilizació y de pau, l'impulsar y propagar aquesta llengua.

D. Mariano José

Madueño

D. Mariano José Madueño, nació en Lima (Perú), en cuya Academia Militar hizo la carrera con gran aprovechamiento. Con el grado de subteniente, asistió a la campaña del Pacifico.

Unas veces al lado de Cáceres y otras de Bologuosi, asistió a todos los combates a que aquéllos concurren, distinguiéndose notablemente en los de Tacua y Arica.

Todos los honores, cruces y grados, hasta el de coronel los alcanzó en el campo de batalla.

Gran aficionado al periodismo y la literatura, a cultivar las bellas letras se dedicó en los ratos que le dejaba libre su profesión. Y en *El Comercio*, de Lima, en *La Prensa*, de Buenos Aires, y en los principales periódicos de América escribió notables trabajos, é inició la hermosa campaña en pro de la federación que tantos disgustos y sinsabores le ha costado.

Fué ministro de la Guerra en el Perú. Por esta época se sublevó, fundando la República Federal de Iquitos, que naufragó a los pocos meses, merced a las traiciones de sus hombres y al dinero de Piérola, que puso precio a su cabeza.

Su fuga, hasta ganar la frontera chilena, fué notabilísima, siendo objeto de grandes elogios de los técnicos, y de Pi y Margall, que distinguía a Madueño grandemente.

Cuando desterrado de su patria, después de pasear su alma melancólica por toda América, se estableció en Barcelona, acarició un sueño hermoso, pero sueño al fin. Perseguía la unión de la raza latina, estrechando sus lazos por tratados comerciales, literarios y académicos, é imposibilitando toda lucha armada con el arbitraje obligatorio.

Y también perseguía otro sueño, la fundación de tres grandes Repúblicas federadas: Sur, Septentrional y Centro América. Para hacer opinión fundó un gran periódico, *El Mundo Latino* que esperaba convertir en diario.

De Barcelona trasladó la redacción de *El Mundo Latino* a Madrid, y en Madrid ha estado hasta hace cuatro meses, gastándose su intelecto, y arruinándose en pró de tan bello ideal.

Madueño, era un federal convencido y un librepensador incorruptible. Como tal, ha concurrido a todos los

Congresos del librepensamiento, presidiendo una de las sesiones del de París.

Mantenia estrecha amistad con Porfirio Díaz, Escandón, Cabrera, Bonilla y las principales figuras de América, y con Fournemont, Magalhaes Lima, Joan Jaurés, César Lombroso y otros de Europa, y en España entre otros, con don Nicolás Estébanez, Belén Sárraga, don Fernando Lozano, D. Rafael F. Calzada y D. Rafael María de Labra.

Madueño, ha escrito muchos y meritorios libros literarios, poéticos, históricos, políticos y filosóficos.

Deja sin terminar la Historia del Perú y la de América, trabajos que tenía muy adelantados.

La Asociación de la Prensa y el Casino y Círculos republicanos de Alicante, han asistido en masa al entierro de Madueño, costeado todos los gastos.

Sentimos vivamente pérdida tan valiosa y enviamos nuestro sentido pésame a la familia del finado y al ministro plenipotenciario del Perú.

Moviment federal

Juventut Federal

Se convoca a tots els socis, a la Junta general extraordinaria, de segona convocatòria pera'l diumenge 17 del corrent a les tres y mitja de la tarde.

Tarragona 14 de Maig de 1908.
—P. A. de la J. d'A. P. El President.—J. Bru Ferrer.—El Secretari.—J. Jové.

Celebritats Mondials

Rubens

Entre los deixebles del divi art d'Apeles ocupa lloc preeminentissim l'eminent pintor Pau Rubens, fundador de l'escola flamenca en la que tants pintors s'han distingit, pro cap d'ells qu'arribés a tant alt grau d'estética precisió e istil com el nostre biografat.

Les dates cronològiques no precisen fetxa segura del seu naixement essent tres les ciutats que's disputen com a fill seu al ilustre pintor. Siegen, ciutat de Prussia, Colonia y Amberes Bèlgica.)

Fill de una familia flamenca fugitiva dels Països Baixos quant aquets s'aixecaren en rebetió contra el jou hispànic, tingué la desgracia de veurer morir al seu pare, Aixecat el desterro que pesaba sobre la seva familia, retornaven a Amberes, entrant el jove Rubens al servei d'una comtesa en calitat de patje, mes no avenintse el seu caràcter ab aixó ho abandonà prompte posantse com aprenent en el taller d'un pintor.

Endevinada sa vocació, fen en breu grans progressos y protevit per l'arxiduc Albert y l'infanta Isabel, viatjà per tot Italia pera completar sa educació artística.

Enamorat el duc de Parma ab qui trobà amistat en son viatge per Italia, li encarregà varis quadros verdaderes joies d'ina preciable valor.

Retornat a Amberes per la mort de sa mare, contragué matrimoni ab Elena Foment, dona d'extraordinaria bellesa y qui no imatge immortalisá el gran artista en innombrables quadros.

En 1630 la reina de Fransa Maria de Médicis el cridá a París ab l'objecte de que Rubens adornés ab els seus quadros el palau de Luxemburg execután ell y sos deixebles verdaderes maravelles, destacant les dues alegories *Coronació de Maria de Médicis* y *l'Apoteosis d'Enric IV*.

Posat circumstancialment dins la política per sa amistat ab les persones de reialesa, vingué a Espanya, servint d'intermediari per les negociacions de pau entre Felip IV y Carles I rei de Anglaterra, pau que fou acceptada regalantli el rei en plé parlament la seva espasa.

Retirat en son taller continuà exercint sa professió, cercantlo la mort l'any 1640.

Les mes afamades creacions del mestre entre'ls mestres son les titulades: *El Descendiment, La fugida a Egipte, Adoració dels reis Magos, Els treballs d'Hércules, El rapte de Proserpina, El Robo de les fabines, Les tres Gracies*, etc. etc. y altres innumbrables obres repartides pels principals museus de tot el mon y que son testimonis fidels del talent del eximí Rubens.

H.

Un amic nostre, aficionat a treballs estadístics, ens facilita les següents notes:

Segons l'últim empadronament de veïns d'aquesta ciutat, hi ha a Tarragona 1.137 solteres de 15 anys endavant. D'aquestes, ha pogut comprovar nostre amic, ab les respectives inscripcions de naixement, que hi ha 713 noies que en la fulla omplena declararen menys anys d'edat de la que tenen, havent observat que dels 15 als 20, solzament s'amaguen un o dos anys; dels 20 al 25, en compten tres o quatre de menos. Y moltes o la major part s'han plantat als 23 y 24 anys; pero en quant a passar dels 25 anys, no hi ha ser humà que'ls hi fassi declarar en la fulla; si's dona'l cas de que noies de 33 y 34 anys, per llur manifestació, encara no han complert els 25!

No deixa d'ésser una estadística molt curiosa que creiem ens agrairà l *seco fuerte* casador.

El gran Lope de Vega ja digué que en lo que mes facilitat tenia la dona era en mentir y segurament ignorava'ls detalls que respecte l'estat queden transcrits.

Encara que ja hagi passat l'època *gloriosa*, veïem que ara també sen saben fer de miracles!

Fa dues setmanes ha deixat de publicar-se a Barcelona el setmanari *La Campana Catalana*, que dirigia'l conegut periodista republicà En J. Roca y Roca.

Un bromista digué que'n Roca y Roca era un *toca-campanes*, perque avans tocava *La Campana de Gracia*, després la *Catalana* y ara... ara no'n toca cap, perque fa *campana*.

No estava del tot desacertat el qui tal cosa digué.

Ab motiu de la suspensió de la base quinta del pressupost de cultura, el senyor Sanlleu diuen que ha rebut la següent carta del nostre Papatu:

D. Joan Domingo Sanlleu.
Distingidíssim senyor:

He llegit ple de vergonya (encar que d'aixó'n tin poc) les tremendes invectives que ab motiu del Pressupost de Cultura li dediquen, casi tots els diariots, y creguim D. Joan Domingo com a Papatu que soc y com a *Musclu* que'm dic pot creure que, si fos jo al puesto seu, ja tindria quaranta regidors nous, y als quaranta vells que queden els daba la suspensió; y acabat la cessantia, y acabat a la presó y acabat... Amén Jesús.

Ja veu si en tinc jo de por!

Y de barra no men parli que no hi ha cap pescador que no sapiga hont arriba la barra que hi ha al pes nou per aguantar la teulada, (aquí'n diem cabiró.)

Y res més. Jo mentres mani l'amo Toni em ric de tot, y penso que si hi ha contres. en anar contra opinió en cambi hi ha altres cosetes que, vostè ho sab tant com jo, fan que an s'aguanti, y que calli y que s'ho deixi dir tot.

Ab aixó mani y disposi den

Papatu Musclu y Pop.

Solts y noves

El ball celebrat el darrer diumenge en el Centre Federal, va resultar molt animat com aixis ja varem preveureho per ésser aquell dia la fira d'aquesta ciutat.

El jovent de l'assemblat Centre, està treballant en l'organització d'un d'extraordinari que's donarà per la diada de Pasqua. Serà un ball original com potser cap mes se n'haurà vist en aquesta ciutat.

El proper dimecres dia 20 es el dia senyalat pera la celebració de l'Assamblea del nostre partit a Madrid.

No publiquem els noms dels delegats que's votaren en la junta que celebrà'l passat diumenge el Comité local, com seria'l nostre desitg, perque no estém autorisats pera estamparlos en aquestes columnes.

Esperém que en la propera Assamblea se pendran importants acords pera bé del nostre partit.

Hem rebut la visita de l'antic setmanari federal *La Federació* de Alacant, ab el que gustosos deixém establert el cambi.

Ha retornat del viatge de recreu, el nostre estimat company de redacció En Ramón Cavallé, qui en companyia de sa distingida senyora, han visitat varies poblacions importants d'Espanya.

Sembla que, desde fa uns quants dies, altra volta sovintegen els robos en aquesta ciutat. Convin-dria que la nova policia vigilà de debó a fi d'evitar aquests actes, que en aquesta pacífica població, casi bé tots els veïns ens coneixém y dubtém puguin ésser els autors gent d'aquí.

Aquesta setmana hem vist que'ls agents municipals pera exterminar els gossos que van pels carrers sense morralles, usaven encara l'antic y repugnant procediment de les *boles*.

No podria l'Ajuntament adoptar un altre medi que no's fes tant repugnant als ulls dels tranzeunts?

El darrer dimecres morí en aquesta ciutat el conegut professor de música En Josep Catalá Ximenis, pare del nostre bon amic En Josep, aplaudit violinista.

Desde temps que'ns honrém ab l'amistat de la familia Catalá, lo que ha fet que sentíssim vivament la mort del nostre amic, com l'haurán sentida la majoria dels tarragonins.

Li fém present, doncs, a la apreciable familia y particularment an En Josep, fill del finat, l'expressió del nostre condol.

La conferencia que avui se donarà en la «Unió Democràtica Nacionalista» anirà a càrrec den Joan Poblet, delegat de l'esmentada entitat a Montblanc. El tema que tractarà es el següent: «Tradició y Nacionalisme».

Organizat pels elements radicals de Barcelona, avui tindrà efecte en aquella ciutat, en el teatre Tivoli, un gran miting nomenat *de la tolerancia*, pera seguir la campanya a favor del Preseupost de Cultura, aprovat per aquell Ajuntament, y del que va suspendre l'article quint l'arcalde de R. O.

Pendran part en el mencionat miting varies personalitats de les diferents branques polítiques que volen proporcionar al poble una bona y verdadera cultura.

Aquesta nit a les deu, en el Centre Federal hi haurà ball de societat.

Entre les noies que hi concorrin se sortejarà un bonic obj-cte artistic.

A Tortosa s'ha constituït una nova entitat política ab el titol «Centre d'Unió Republicana Autonomista» y que vé a defensar els ideals autonomistes de la nostra terra.

El senyor quefe de l'estació del Nord ha ordenat,—atenent sens dubte a la queixa que férem en un nombre passat,—qu'un empleiat vigili constantment el material dipositat en el carrer del Mar, y que la quitxalla havia pres per assalt essent un constant perill per les llurs vides.

Rebi el nostre aplauso per haver sigut atesa la denuncia.

El nostre amic, soci de aquesta Joventut Federal, En Emili Prunera, ha tingut la desgracia de perdre al seu pare En Ramón.

Acompanyém en el dolor que esperimenta la apreciable familia del finat.

L'eminent novelista valencià continuador de l'escola realista den Zola, En Blasco Ibáñez, se trova a Palma de Mallorca ont se proposa passar una llarga temporada a fi d'estudiar les costums d'aquella illa pera escriure una novela quin titol serà; «*Los muertos mandan*».

La seva inspiració potent y feconda, fa preveure que sa propera producció literaria serà digna pariona de les celebrades obres que porta publicades.

El genial pintor y celebrat autor dramàtic En Santiago Rusiñol, ha obtingut la primera medalla en l'Exposició de Belles Arts celebrada fa pocs dies a Madrid.

Inútil dir ab quant goig consiguem el triomf del eximí artista, honra de la terra catalana.

En les oposicions de pintura de paisatge celebrades darrerament en les Escoles de Llotja de Barcelona, ha sigut premiat ab medalla d'or nostre benivolgut amic y passà En Tomàs Aymat Martínez, fill i net respectivament de nostres amics particulars En Antón Aymat, president del «Ateneo Tarraconense» y En Tomás Martínez, Comptador de fondos del Ajuntament de aquesta ciutat.

No'ns ha sorprés lo nou èxit obtingut pel jove Aymat en sa brillant carrera artistica, ja que havem reconegut sempre en el novell pintor de que al talent de que l'ha dotat la naturalesa y unia'l valer del home estudiós y actiu, qualitats indispensables en tot bon artista.

Enviém al amic Aymat, nostra mes coral felicitació, encoratjanlo pera que, per medi del estudi, pugui un dia no llunyà, ésser lo seu treball profitós a si mateix y proporcionar honra y nom al poble de Tarragona que'l veijé neixer.

CLÍNICA Y CONSULTORI

PERA LES ENFERMETATS DE LA DONA

Vies urinaries, Cirujia operatoria, parts electroterapia y análisis micro-químico d'orina y productos patológicos

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

Doctor Rabadá

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Doctor Fargas y Melge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera'ls pobres, franca, los dilluns, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Rambla Castelar, 31, principal

Tipografia Tarraconense, Méndez Núñez, 5

Plecs y esquinsades

Se'ns diu que el Batlle de R. O. se negà a concedir el permis, a la comissió eczecutiva de la excursió del Ateneu Enciclopedic Popular de Barcelona, pera celebrar un grandióssim apat en el Passeig de Pi y Margall.

Si aixó es cert, els motius son facilis de entendre.

—No estarien poc estarrufats els federals—devia dir ell—si aixó's portés a cap, se creurien que son els amos de Tarragona y aquí no hi ha mes amo que jo.

Mestres Deu vulgui y Toni governi.

El rotatiu den Burell y Mataix diu:

«Si hi hagués anarquistas d'acció a Espanya, dels que s'agiten y maten, ¿estaria dret el Sr. Maura?»

Aquest *Mundo* es un fandango?

Perque ho diu aixó, perque's derogui la llei de jurisdiccions o perque s'aprobi la del terrorisme?

Fernandet s'ha tornat *farruco*.

Are diu que quan veigi a un diputat que estigui grás li vol *desfer* la cara a bofetades.

Hui, quina pocoo!

**

La bravatada del Nando ens ha fet pensar ab aquell quento vell del centinella.

—Cabo de guardia, tengo un prisionero.

—Traelo, hombre, traelo.

—Oh! es que él no quiere soltarme.

Y com que n'hi ha tants que van per llana y surten esquilats!

Sabém, *por conducto autorizado* que un regidor que usa gorra per diari a Madrid duia *chistera ladeada*.

—Aixó no té res de particular dirán vostés.

Lo mat-ix diem nosaltres, pero ell s'enfada.

Ves, que hi farém!

Llegim:

«El Papa ha recibido a una comisió de arqueólogos ingleses, que regresan de Egipto, donde han hecho importantes investigaciones acerca de su historia antigua; agradeciéndoles la entrega de algunos fragmentos que se suponen ser de una carta de Moisés dirigida al Faraón; el Sumo Pontífice ha destinado algunos fondos a la prosecución de dichas investigaciones.»

Molt bona ens sembla l'idea. El dia que trobin la costella ab que fou construïda la primera dona serà qüestió de armar una romeria ab tot ordre.

**

Avants sols se trobaven nassos y cossos, are ya troben cart-ss. Quin dia trobaran els célebres daus?

LINEA REGULAR DE GRANS VAPORS
IBARRA Y COMPANYIA Societat en comandita
SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilles, Almeria, Málaga, Cádiz, Sevilla, Bonanza, Huelva, (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes, Sant Sebastià, Bayona y Burdeos.

Servei ràpid eventual pera 'l Nord d' Espanya, ab escala en els ports de

Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao.

S' admet càrrega y passatger a preus reduïts.

Sortirà d' aquets port el pròxim dijous el magnífic vapor espanyol

Cabo Trafalgar

de 2.500 tonelades, capità Manuel Ferreiro. Admetent càrrega y passatgers pera 'ls esmentats ports.

Consignatari a Tarragona:

En **MARIÁN PERES**

CARNICERIA
 DE
JOSEP RIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell. Se serveixen tota classe d' encàrrecs y provisions.

Cosdel Bou, nom. 12.—TARRAGONA

PASTISSERIA Y COLMAT
SARAH BERNHARTD

DE
 LLUIS RIOLA

Gran laboratori de rebosteria y tota classe de pastells pera bodes, bateigs, etc.—Complet, assortit en capsets especials pera bombóns.—Objectes de luxe, xampany vins y licors del país y de l' estranger.

Sant Agusti, 19.—Tarragona

FÀBRICA DE BRAGUERS

Y DE

Aparells ortopèdics (trencats)

Son molts els que venen braguers pero molt pocs els que 'n saben construir. Costa molt colocar un braguer, pero mes encare saberlo construir, puig avans de colocarlo be es indispensable saberlo construir perque sense la ciencia y practica de construcció mal se pot adquirir la de colocació.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que desconeixen per complet llur construcció, anuncien la radical curació de les hernies o trencadures.

EL BRAGUER ARTICULADOR-REGULADOR sistema Montserrat, es el mes pràctic y modern pera la retenció o curació de les hernies per cròniques y rebels que siguin.

Grans existencies de braguers patits de goma pera la radical curació de les hernies congènites o de l' infancia y tot lo que 's refereix a Cirurgia y Ortopèdia.

Casa Montserrat, Unió, 34.—Tarragona

DISPONIBL E

BODEGA VINÍCOLA
 DE
DALMAU Y NIN

Especialitat en vins de taula, País y generosos a preus módics. Únic dipòsit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de Xerez Sanchez Romate, els quals s' expendran a preus sumament econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Telèfon nom. 67.

3, S. Agusti, 3.—Tarragona

GRAN FÀBRICA DE CALSAT

PERA PÀRVULS

CAVALLÉ Y MARQUÈS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94.—TARRAGONA

PALLEJÀ FOTOGRAF

UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construït exprofés pera fotografia

Reproduccions, ampliacions, postals, etc. y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

LA JOYA DEL CENTRO

JOSEP RIOLA

22, Rambla de Castelar, 22.—TARRAGONA

Vins de taula, Priorats, Rancis y Generosos.— Oli pur de oliva.— Gran assortit d' ampolles de licors y aguardents de superior qualitat a preus molt econòmics. Xampany desde 3 a 10 pessetes l' ampolla.

SE SERVEIX A DOMICILI

AIGUES Y SALS DE MEDIANA DE ARAGÓN

Aigua mineral-natural purgant.—Preu de la ampolla 1 pesseta. Sals naturals purgantes, depuratives, diuretiques, aperitives, lacsantes, obtingudes per evaporació espontània de l' Aigua de Mediana de Aragón.—Preu del frasc 2 pessetes.

Capseta Ideal La millor purga a l' alcans de tothom.—Cada capseta conté 25 grams de Sals Naturals, Purgantes de Mediana de Aragón; dosis més que suficient pera una purga: Preu 25 cèntims la capseta.

Sals Naturals perfumades al Thymol pera loció y bany. Sulfatades-sòdiques, obtingudes per evaporació espontània de l' Aigua de Mediana de Aragón.

Pots de 1½ kilo, 3'50 pessetes; 1 kilo, 6 pessetes

Barrils pera 3 banys, 12 ptes.; 5 banys, 15 ptes.; 7 banys, 18 ptes.

Tolietta intimo de les senyores. Irrigacions vaginales y rentats vulvars ab la solució de les Sals Thymolades, son lo millor remey y més eficaç desinfectant pera prevenir y curar les afeccions de l' aparell genital femení.

CAPSETA SALUS contenint 6 paquets pera 6 irrigacions, 1 pesseta.

Sals del Pilar pera preparar la més estomacal y econòmica Aigua de Taula. Sens rival en les afeccions del pador, fetge, ronyons y ventrell. Caixa de 10 paquets pera 10 litres d' aigua: 1 pesseta.

Únic dipòsit en aquesta provincia: P. REDON. Plassa d' Olózaga, 10, entressol, TARRAGONA